

Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028

Uudenkaupungin Veden johtokunta 24.09.2025 § 29
3715/02.02.00/2025

Valmistelija: vesihuoltopäällikkö Kim Westerholm
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen toiminta rahoitetaan palveluista perittävillä maksuilla. Maksut koostuvat perusmaksuista, käyttömaksuista ja uusilta liittyjiltä perittävistä liittymismaksuista.

Vesihuoltolaitosten perimiä maksuja ja hinnoittelua ohjaa vesihuoltolaki. Liikelaitos ei käytä eikä se edes saa käyttää verovaroja toimintaansa ja vastaavasti vesihuoltopalveluista perittäviä maksuja saa käyttää vain vesihuollon kustannusten kattamiseen ei verovaroin tuotettaviin palveluihin.

Organisaatio

Liikelaitoksen henkilöstömäärä on vakiintunut 11 henkilöön. Liikelaitosjohtajan ja toimistonhoitajan työajasta myydään 15 % Vakka-Suomen Vesi liikelaitokselle, käyttöinsinöörin työajasta myydään 30 % Vakka-Suomen Vesi liikelaitokselle vuoden 2026 aikana.

Kulut

Kulut ovat viime vuosina nousseet maailmantilanteen takia, mutta nyt inflaatio on rauhoittunut ja hankintahintojen nousu on normalisoitunut. Kunta-alan palkkasopimukset ovat kuitenkin nostaneet henkilöstökuluja aiempaa enemmän ja samaan aikaan myös poistojen määrä on kasvanut tehtyjen investointien seurauksena.

Liikelaitoksen käyttötalousmenot ovat periaatteessa aiemmalla tasolla, mutta vesilaitoksen osuudessa on Myllymäen vesitornin purkamisesta aiheutuva 300.000 euron kasvu. Käyttötalousmenot vesilaitoksella ovat vesitornin purku huomioiden 2,0 miljoonaa euroa ja viemärlaitoksella noin 2,4 miljoonaa euroa.

Peruspääomasta maksettava korko on vuoteen 2024 asti kohdistunut kirjanpidollisesti ainoastaan vesilaitokseen ja vuodesta 2025 alkaen se on jaettu vesi- ja viemärlaitoksen kesken. Jakoperusteet on laskettu liikelaitoksen avaavan taseen perusteella ja jako on 60 % vesilaitokselle ja 40 % viemärlaitokselle.

Liikelaitoksella on paljon kiinteitä kustannuksia, jotka pitää kattaa joka tapauksessa myynnin määrästä riippumatta. Tuotannosta riippuvia kustannuksia ovat kemikaali- ja energiakulut.

Tulot

Myytyjen kuutioiden määrä on ollut laskusuunnassa jo muutaman vuoden ajan ja varsinkin teollisuuden käyttämän raakaveden myynti on laskenut merkittävästi huippuvuosiin verrattuna. Maailmantilanteen takia teollisuuden tuotannossa on ollut laskua ja suunnitelmavuosille on arvioitu varsin maltillista raakaveden myyntiä.

Myydyissä suoritteissa on otettu huomioon myös sopimuskunnille ja -osuuskunnille myönnettävät alennukset. Alennukset ovat olleet ennenkin samanlaiset, mutta niitä ei ole laskettu talousarviossa erikseen ennen vuotta 2025.

Kiinteiden kulujen osuuden kasvaessa on vastaavasti syytä nostaa kiinteiden tuottojen osuutta. Tästä johtuen Uudenkaupungin Veden perusmaksuihin on suunniteltu korotus vuodelle 2026.

- Mittarikokoon perustuvia perusmaksuja korotetaan 10 %.
- Talousveden käyttömaksu pysyy ennallaan
- Jäteveden käyttömaksu pysyy ennallaan

Esitetyt hinnat tulevat voimaan 1.1.2026.

Suunnitelluilla suoritemäärillä ja esitetyillä hinnoilla Uudenkaupungin Veden liikevaihdoksi (myyntituotot + maksutuotot) muodostuisi 5.361.405 euroa vuonna 2026. Liikevaihdon kasvu verrattuna vuoden 2025 talousarvioon on noin 0,9 %.

Vuosien 2027 ja 2028 tilikaudet ovat toteutumassa tappiollisiksi. 2027 tappioksi muodostuisi n. 34.000 euroa ja v. 2028 tappio olisi jo n. 205.000 euroa. Tulokseen vaikuttaa merkittävästi tehtyjen investointien määrä ja sitä kautta laskettava poistojen määrä.

Rahavarat ovat pienenemässä ja tämäkin on vahvasti riippuvainen investointitasosta. Rahavarojen muutokseen vaikuttaa suunnitellun lainan nosto tai nostamattomuus sekä korkotason muutokset. Korkotasolla on vaikutusta sekä mahdollisiin lainanhoitokuluihin että peruspääomasta maksettavaan korvaukseen.

Investoinnit

Uudenkaupungin Veden tavoitteena on pitkään ollut rahoittaa suunnitelmakauden investoinnit kassavaroin, mutta tällä suunnitelmakaudella se ei enää ole mahdollista. Investointitaso nousee merkittävästi, koska suunnitelmakaudella on normaalista toiminnasta poikkeavia investointeja. Makean veden altaan veneliikenne- ja säännöstelyportit tullaan saneeraamaan täysin ja niiden kustannusarvio tässä vaiheessa on yhteensä neljä miljoonaa euroa jakautuen kolmelle vuodelle. Lisäksi merenpohjassa olevia raakavesijohtoja täytyy uusida, samoin etelästä tulevaa siirtoviemäriä ja myös Laitilan suunnasta tulevaa pääviiemäriä. Liikelaitos on varautunut tarvittaessa ottamaan 1.000.000 euroa lainaa vuonna 2026 ja investointien edetessä lainatarve kasvaa vuosittain siten, että v. 2027 ja 2028 on varauduttu ottamaan lisää lainaa kolme miljoonaa euroa kumpanakin vuotena.. Liikelaitoksen investoinnit ovat suunnitelmakaudella 2026-2030 yhteensä 18.115.000 euroa.

Suunnitelmakauden investoinnit jakautuvat tasaisesti koko toimintaan, mutta kohdentuvat enimmäkseen vanhan saneeraamiseen. Sekä verkostoissa että laitoksilla on tarpeita, koska ne ovat vanhoja ja toiminnallisten riskien välttämiseksi suoritetaan saneerauksia ja toimitusvarmuuden parantamista.

Merkittävin investointi on makean veden altaan sulkuporttien saneeraus, mutta sen toteutumisaikataulu on riippuvainen Etelä-Suomen aluehallintovirastolta haetusta muutosluvasta ja siihen mahdollisesti tulevista muistutuksista. Sulkuportit saneerataan yhdessä ELY-keskuksen kanssa; siltarakenteet ovat ELY:n ja ne saneerataan yhtä aikaa sulkuporttien kanssa.

Lainat ja pääomakustannukset

Rahoitus- ja tuloslaskelmien korkomenoissa ja lyhennyksissä näkyy mahdollisesti otettavan lainan pääomakustannukset. Oletetulla korkotasolla ja maksusuunnitelmalla korko- ja lainanlyhennyskulut ovat vuonna 2026 1,1 % liikevaihdosta ja v. 2028 kulut ovat nousseet 12,0 %:in liikevaihdosta.

Kuntalain mukaan kunnallisen liikelaitoksen on suoritettava korvaus peruspääomasta ja korvauksen määrästä päättää valtuusto. Korvauksen määrää ei ole erikseen säädetty, mutta lain perustelujen mukaan sen tulee vastata likimäärin keskimääräistä pitkäaikaisen rahoituksen hintaa kunta-alalla.

Kaupunginvaltuusto on 22.8.2022 päättänyt, että Uudenkaupungin Vesi maksaa 1.1.2023 alkaen peruspääomalle 12 kk euriboria (vuoden keskikorko) vastaavan koron, kuitenkin aina vähintään 2 %

eli vähintään 136.630 euroa vuodessa (Uudenkaupungin Veden peruspääoma on 6,8 miljoonaa euroa). Taloussuunnitelmassa euribor-tasoksi on arvioitu 2,0 %, jolloin korvaus peruspääomasta olisi 136.630 euroa vuodessa.

Yhteenveto taloudesta

Liikelaitoksen kannattavuus suunnitelmakaudella on laskusuunnassa. Tällä hetkellä liikelaitoksella ei ole lainaa, mutta mahdolliseen lainanottoon on kuitenkin varauduttu. Lainaa nostetaan vain, kun se on välttämätöntä. Liikelaitoksen vahva tasekertymä kuitenkin mahdollistaa taloussuunnittelussa myös heikompia taloudellisia vuosia, joten liikelaitoksen taloudellinen asema on edelleen hyvä.

Hintoihin on suunniteltu muutoksia ainoastaan perusmaksujen osalta. Perusmaksuja nostetaan 10,0 %. Sen myötä liikevaihto kasvaa hieman. Talousveden ja jäteveden kuutiohintoihin ei ole suunniteltu muutoksia. Hinnanmuutoksista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä ja maksuja voidaan muuttaa aikaisemminkin, mikäli investointi- ja muut kustannukset ylittävät/alittavat ennakoarvot.

Hinnanmuutosten lisäksi liikevaihtoon vaikuttaa myös mahdollinen teollisuuden tuotannon kasvu tai lasku. Uusikaupunki on vahvasti teollistunutta aluetta ja teollisuuden vaikutus kokonaisvedenkulutukseen on iso. Kotitalouksien vedenkulutus on edelleen melko samalla tasolla, mutta kesän säätilat vaikuttavat yllättävänkin paljon talousveden myyntiin kesäkuukausina.

Hinnanmuutosten taustalla vaikuttavat useat asiat:

- Myytyjen suoritekuutioiden määrä on laskenut edellisiin vuosiin verrattuna. Erityisesti raakaveden myynti on laskenut merkittävästi.
- Korvausta peruspääomasta ei maksettu aikaisemmin ollenkaan ja vuonna 2023 ja 2024 korvaus peruspääomasta on kohdistunut kirjanpidollisesti ainoastaan talousveteen. Vuodesta 2025 alkaen korvaus peruspääomasta on jaettu aiemmasta poiketen sekä vesi- että viemärilaitokselle.
- Talousarviossa on vuodesta 2025 alkaen otettu huomioon myös sopimuskunnille ja -osuuskunnille myönnetyt alennukset sekä vesi- että jätevesipalveluista.
- Investoinnit. Tulevat investointitarpeet ovat suuret ja investointeihin tarvitaan rahaa. Investointien toteutuessa rahavarat pienenevät ja isojen investointien myötä myös

poistot kasvavat ja poistot puolestaan pienentävät tilikauden tulosta.

Kuluja pyritään jatkuvasti karsimaan ja tarvittaessa tuloja lisäämään. Tässä vaiheessa taloussuunnitelmaan ei ole vielä kirjattu suunniteltuja toimenpiteitä, koska ko. vuosien lukuihin vaikuttaa vielä niin moni tekijä.

Toiminnalliset tavoitteet

Liikelaitokselle on määritelty vuodelle 2026 neljä toiminnallista tavoitetta. Tavoitteiden tarkoituksena on kehittää liikelaitoksen toimintaa taloudessa, energiatehokkuudessa, ympäristönsuojelussa ja toiminnan laadussa. Niiden ollessa kunnossa, on hyvä varautua tulevaisuuden haasteisiin.

Esittelijä: Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen johtaja Kim Westerholm

Päätösehdotus: Johtokunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2028 ja päättää lähettää sen edelleen kaupunginvaltuustolle osaltaan hyväksyttäväksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
